

Limburgs Energie Fonds

Impactrapport 2023

Impact hoogtepunten 2023

Hieronder worden de totale ex ante impactcijfers getoond van bedrijven die sinds 2013 door het LEF zijn gefinancierd. 'Ex ante' verwijst naar de methode waarbij de volledige impact van een investering over de gehele levensduur bij aanvang wordt ingeschat.

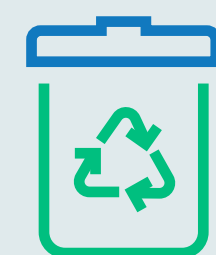
Circa **2.000**
huishoudens van het gas af geholpen

19.845 m² ≈ **3**
Asbestsanering Voetbalvelden

26.167
Zonnepanelen geplaatst

3.571.518 ton
Afvalbesparing

4.211.741 ton ≈ Verbruik van **22.766**
CO₂-besparing huishoudens gedurende tien jaar

In **52%** (16 van de 31)
van de Limburgse gemeenten investeringen gerealiseerd

4.536
Banen (FTE) exploitatie

1.797
Banen (FTE) bouw *

40
Limburgse ondernemingen geholpen

66
Investerings gerealiseerd **

€198 mln. **€305 mln.**
Totaal geïnvesteerd door het LEF Totaal uitgelokte investeringen

LEF-multiplier **2,54** (€503 mln. / €198 mln.)

Op weg naar een duurzaam Limburg: Terugblik 2023 en vooruitzichten 2024

Lieke Knaapen – Fondsmanager LEF

Limburg kan niet zonder een sterke economie, bedrijvigheid en ondernemerschap. Na jaren van focus op economische groei stuiten we op de ecologische grenzen die onze planeet, en daarmee Limburg, aankan. Om het huidige welvaartsniveau voor toekomstige generaties te behouden en de onafhankelijkheid van Limburg te waarborgen, is een overgang naar een duurzame economie noodzakelijk. Het LEF gelooft sterk in de onlosmakelijke verbinding tussen economie en duurzaamheid en speelt sinds 2013 een sleutelrol in de transitie naar een duurzamere Limburg, vooral waar de vooruitgang stagneert. Op momenten dat de financieringsmarkt niet voldoet aan de financieringsbehoefte van innovatieve (risicovolle) projecten, biedt het LEF de mogelijkheid deze initiatieven alsnog te realiseren en daarmee de transitie naar een duurzame economie te versnellen.

De periode van 2020 tot en met 2023 werd gekenmerkt door uitzonderlijke en vaak moeilijke marktomstandigheden voor (innovatieve, duurzame) bedrijven in Limburg. De directe en indirecte gevolgen van gebeurtenissen zoals COVID-19 en de invasie van Rusland in Oekraïne leidden tot lange levertijden van goederen, hoge materiaalprijzen en fluctuerende energieprijzen. Gecombineerd met de krappe arbeidsmarkt, stikstofregulering, netcongestie en stijgende rentetarieven resulteerde dit in een complexe cocktail die een aanzienlijke invloed had op de bedrijvigheid in Limburg. Dit alles droeg bij aan een lichte krimp van de Limburgse economie in 2023.

De gevolgen van de uitdagende marktomstandigheden waren ook voelbaar in de portefeuille van het LEF. Het jaar 2023 stond dan ook meer dan voorgaande jaren in het teken van

intensief portefeuillebeheer. Daarnaast is er aanzienlijke tijd besteed aan verschillende bedrijven in de portefeuille die nieuwe (strategische) aandeelhouders hebben verwelkomd. We zijn verheugd over hun toetreding, omdat dit de verdere ontwikkeling van diverse technologieën en de opschaling van projecten – mede dankzij de eerdere investeringen van het LEF – mogelijk maakt. Een mooi voorbeeld hiervan is de toetreding van LyondellBasell als aandeelhouder in Stiphout Plastics, waarvan een casestudie is opgenomen op p. 18 van dit rapport.

Wij zijn er trots op dat het LEF – ondanks de economische uitdagingen – in 2023 een recordbedrag van ruim €65 mln. heeft geïnvesteerd, verdeeld over drie investeringen. Van dit bedrag is een aanvullende lening van €40 mln. verstrekt aan de deelneming Mijwater (meer hierover op p. 24) en is €25 mln. geïnvesteerd in het Polestar Capital Circular Debt Fund (PCDF) *. Deze investeringen zijn in lijn met het beleidskader 2024 – 2027 van de provincie Limburg **.

De investeringen die in 2023 zijn gedaan, zijn relatief ongebruikelijk voor het LEF. Het LEF heeft zich dan ook ten doel gesteld zich weer meer te focussen op typische LEF-investeringen: investeringen in innovatieve duurzame bedrijven die vaak (nog) niet worden gefinancierd door de reguliere financieringsmarkt. Juist voor dit soort bedrijven, waar het business development van het LEF het afgelopen jaar sterk op heeft ingezet, ziet het LEF een belangrijke rol voor zichzelf weggelegd. Inmiddels ontvangen we aanzienlijk meer financieringsaanvragen, waarbij opvalt dat er een grotere behoefte is aan risicokapitaal dan voorheen. Een voorbeeld hiervan is de eerste transactie van 2024: een risicokapitaalinvestering in Mosa Meat, de Limburgse pionier in de productie van kweekvlees. De verwachting is

dat in 2024 meer gelijksoortige investeringen zullen volgen. Eén van de investeringen die wij verwachten in 2024 af te ronden, is een batterijproject, waarvan een casestudie is opgenomen op p. 12 van dit rapport.

Van groot belang voor het LEF zijn ook de ontwikkelingen op het gebied van impactregulering, zoals de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) en de EU Taxonomie. Hoewel wij de toename van transparantie en uniformiteit in impactrapportages toejuichen, brengt de implementatie van deze wet- en regelgeving nog steeds de nodige uitdagingen met zich mee. Het streven naar volledige uniformiteit in de markt blijft een uitdaging, waarbij het LEF zich blijft inzetten om hieraan bij te dragen. Het jaar 2023 is het tweede jaar waarin het LEF conform de SFDR heeft gerapporteerd hoe duurzaamheidsaspecten worden meegewogen bij investeringsbeslissingen. Ook dit jaar besteden we in ons impactrapport opnieuw aandacht aan onze methodologie.

Gedurende het jaar 2023 vonden er veel ontwikkelingen plaats die niet direct verband hielden met het doen van investeringen, maar gericht waren op het toekomstbestendig maken van het LEF. Er werd gewerkt aan vernieuwde rapportages en een nieuw strategisch plan. Daarnaast werd onderzocht hoe de governance van het LEF efficiënter kan worden ingericht, zodat er meer focus kan worden gelegd op de kerntaken van het LEF. Tot slot vond er een kennismaking plaats met de nieuwe portefeuillehouder van het LEF bij de Gedeputeerde Staten, de heer Van Caldenberg.

Het bestuur van het LEF kijkt uit naar nieuwe impactvolle investeringen en verdere samenwerking met de provincie Limburg in 2024!

“Verschillende LEF-projecten kunnen hun duurzame technologieën verder ontwikkelen met behulp van nieuwe aandeelhouders.”

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2	3. Impact van het LEF	13
Impact hoogtepunten	2	Bepalen en rapporteren van de impact	14
Voorwoord	3	Innovatie	17
Inhoudsopgave	4	Casestudie - Stiphout Plastics	18
2. Het Limburgs Energie Fonds	5	4. Wet- en regelgeving	19
Over het LEF	6	Sustainable Finance Disclosure Regulation	20
Aanjager van duurzame initiatieven	8	EU Taxonomie	22
Een overzicht van de portefeuille	10	Casestudie - Mijnwater	24
Het investeringsproces	11	5. Over de beheerder	25
Casestudie - Covolt	12	Over Polestar Capital	26

An aerial photograph showing a paved road on the left with a red car driving. To the right of the road is a dense forest with trees in various stages of autumn, showing yellow, orange, and green foliage. The lighting suggests a bright day with long shadows cast across the road and fields.

2. Het Limburgs Energie Fonds

Het LEF investeert in projecten en ondernemingen die zich richten op de ontwikkeling van duurzame energieopwekking, energiebesparing, energietransitie, circulaire economie en asbestsanering.

Over het LEF

Op 28 maart 2013 werd het Limburgs Energie Fonds (LEF) B.V. opgericht door de provincie Limburg met als doel duurzame initiatieven mogelijk te maken die bijdragen aan de verduurzaming van Limburg. Het LEF investeert in projecten en ondernemingen die zich richten op de ontwikkeling en exploitatie van duurzame energieopwekking, energiebesparing, energietransitie, circulaire economie en asbestsanering. In 2023 vierde het LEF haar tienjarig jubileum.

Dit rapport presenteert met trots de impactresultaten die het LEF de afgelopen tien jaar (2013-2023) voor Limburg heeft weten te realiseren.

Primaire doelstellingen van het LEF

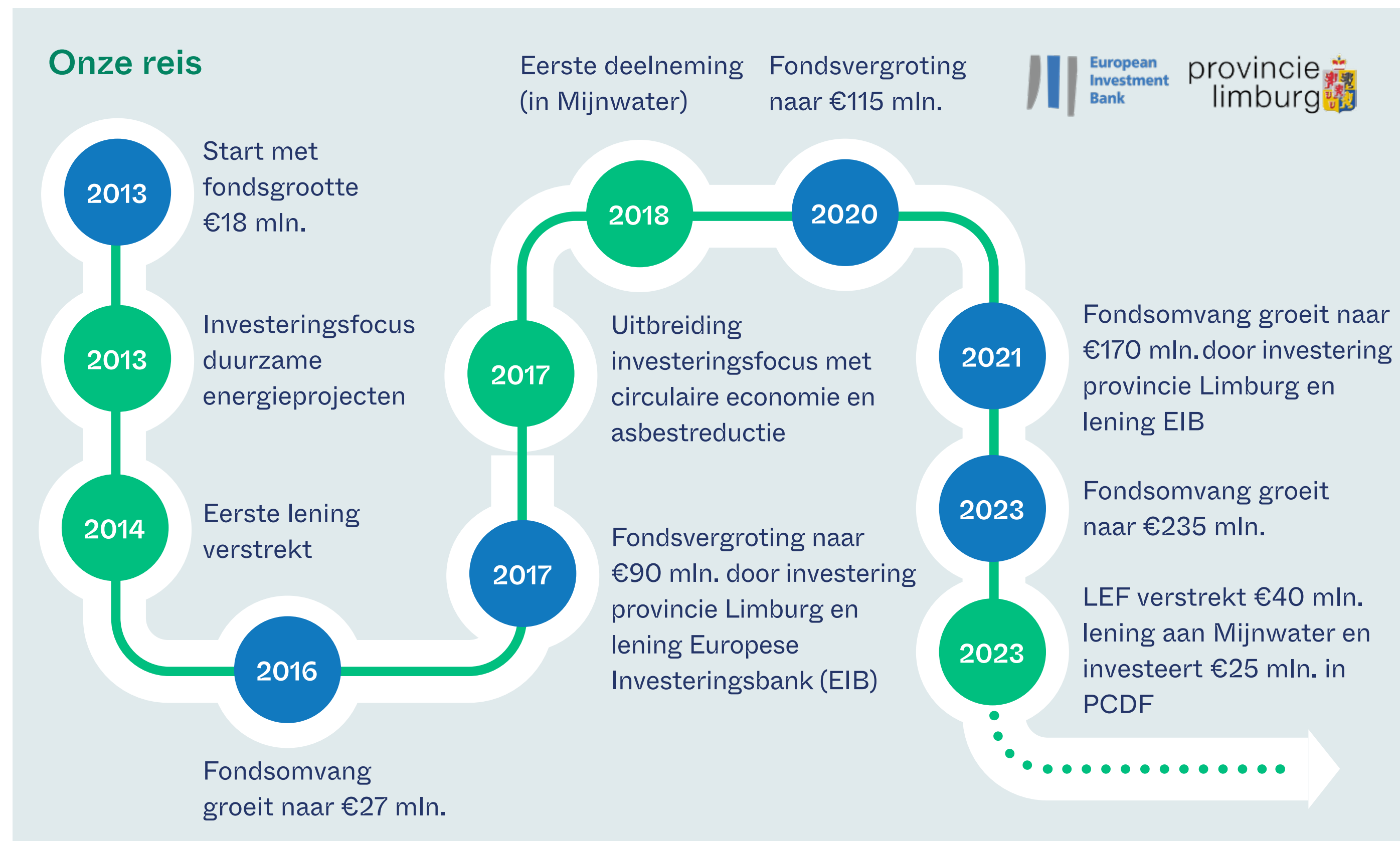
Broeikasgassen verminderen, beoordeeld aan de hand van een daling in CO₂-equivalent *

Afval verminderen door een circulaire economie te stimuleren

Asbest verminderen

Lees verder →

Over het LEF (vervolg)

Bijdrage van het LEF aan de volgende provinciale, nationale en internationale doelstellingen

Verminderen van de uitstoot van broeikasgassen in 2030 met 55% ten opzichte van 1990

Halveren van het gebruik van primaire abiotische grondstoffen vanaf 2030

Transitie naar een volledig circulaire economie in 2050

Transitie naar kringlooplandbouw met een rijke biodiversiteit

Bijdragen aan ondernemerschap en werkgelegenheid binnen Limburg

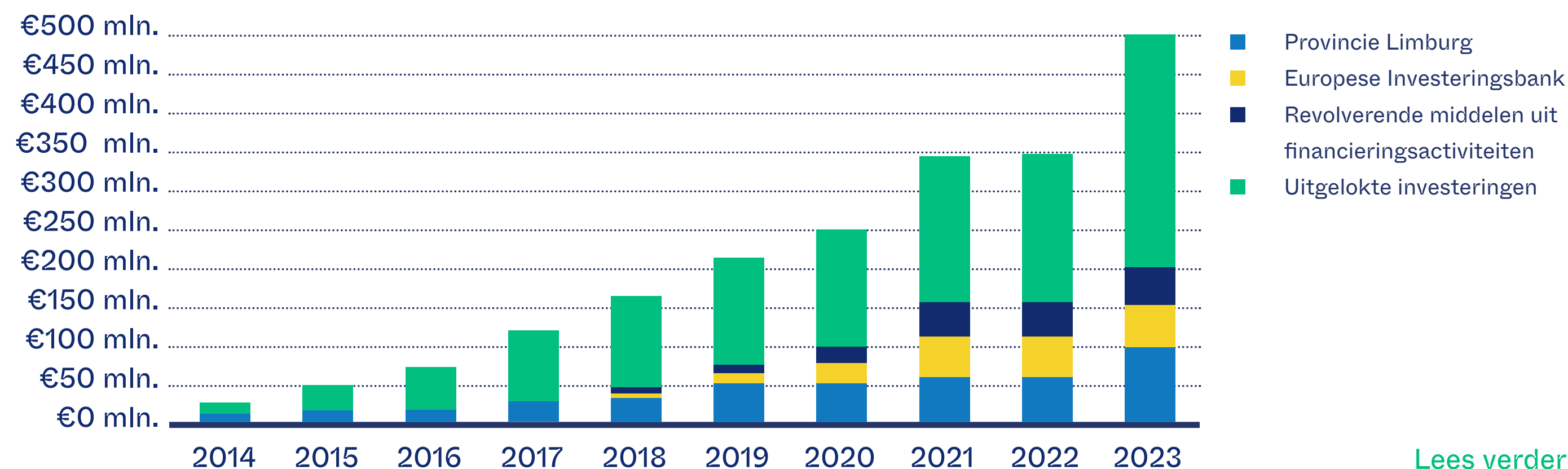
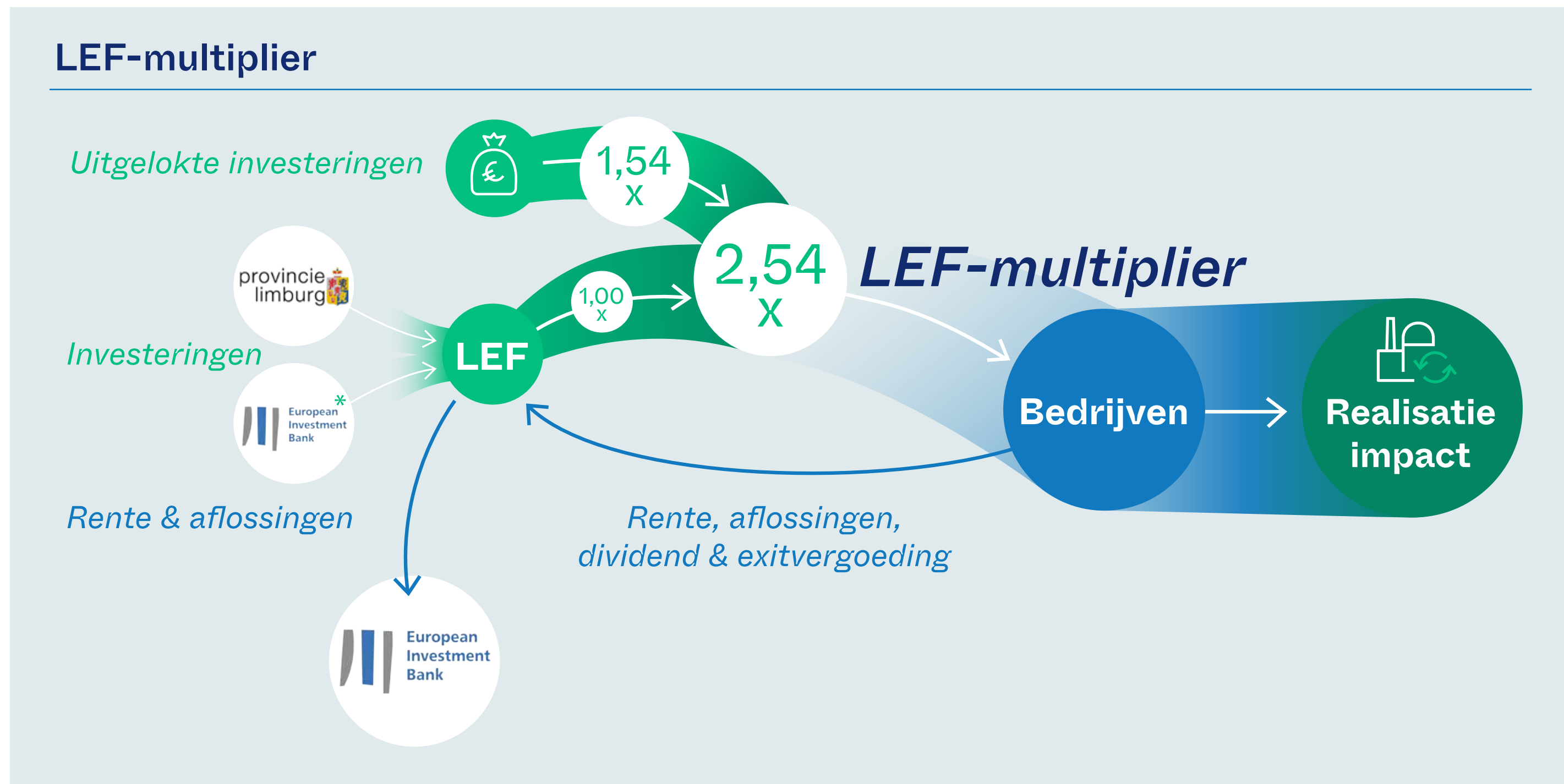
Investerings van het LEF

Aanjager van duurzame initiatieven

Als renderend en revolverend fonds financiert het LEF innovatieve bedrijven met risicokapitaal en leningen, waarbij de middelen naar het LEF terugstromen om vervolgens opnieuw te worden geïnvesteerd. Zo kan elke door de provincie Limburg oorspronkelijk geïnvesteerde euro meerdere malen opnieuw worden gebruikt voor het financieren van nieuwe, duurzame en veelbelovende initiatieven. De revolverende opzet van het LEF zorgt zo voor maximale impact per door de provincie Limburg geïnvesteerde euro. Wat betreft het beoogde rendement, streeft het LEF ernaar minimaal de fondskosten te dekken en, indien mogelijk, een beperkte winst te realiseren.

Met investeringen in bedrijven die innovatieve technieken en technologieën ontwikkelen, moedigt het LEF andere financiers aan ook te investeren, ondanks mogelijke risico's. Zonder het LEF zouden deze innovatieve projecten mogelijk onvoldoende of zelfs geen financiering krijgen en daarmee niet worden gerealiseerd. Met de LEF-multiplier van 2,54 laat het LEF zien dat voor elke euro die het LEF in bedrijven investeert (gelden van zowel de provincie Limburg als de Europese Investeringsbank*), andere financiers worden aangemoedigd €1,54 in dezelfde bedrijven te investeren.

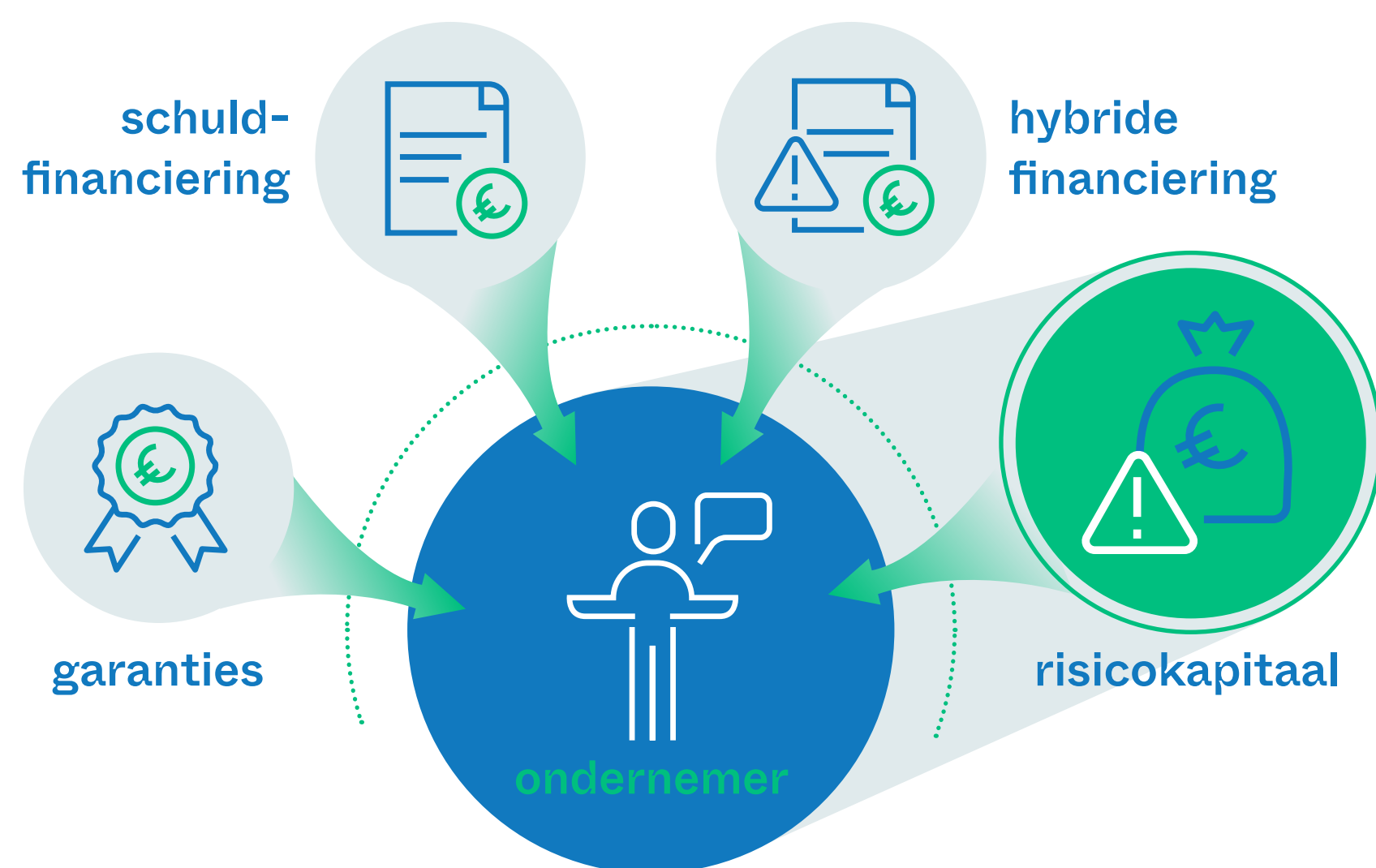

Lees verder →

* Het LEF wordt mede gefinancierd door de Europese Investeringsbank met behulp van twee senior leningen. De Europese Investeringsbank maakt daarbij gebruik van het Europees Fonds voor Strategische Investerings (EFSl), beter bekend als het Junckerfonds.

Aanjager van duurzame initiatieven (vervolg)

Het LEF heeft vanwege de diversiteit aan financiële instrumenten die zij tot haar beschikking heeft de mogelijkheid mee te bewegen met de financieringsbehoeftes van de innovatieve, duurzame bedrijven waar zij zich op richt. De afgelopen periode zien wij een grotere behoefte aan investeringen door middel van risicokapitaal (eigen vermogen). Dankzij deze flexibele benadering is het LEF in staat een belangrijke bijdrage te blijven leveren aan het creëren van impact in en voor Limburg.

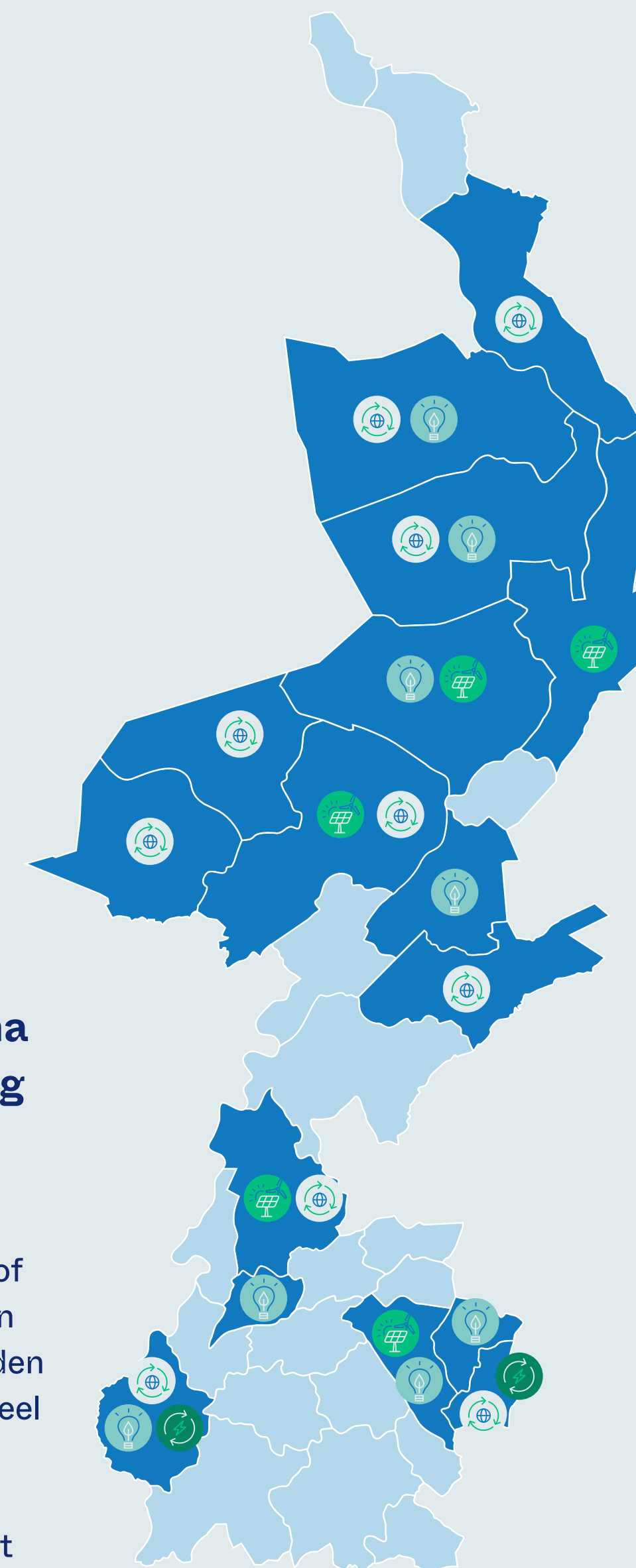
Een overzicht van de portefeuille

De doelstelling van het LEF is te investeren in veelbelovende, duurzame, innovatieve (MKB-) ondernemingen in of voor de provincie Limburg. Het betreft investeringen die bijdragen aan duurzame energieopwekking, energiebesparing, energietransitie, de circulaire economie en/of asbestsanering*. Hoewel een initiatief op meerdere gebieden impact kan hebben, wordt elke investering ingedeeld op basis van één hoofdthema. Binnen deze hoofdthema's zijn vier categorieën gedefinieerd: gebouwde omgeving, industrie & bedrijven, verduurzaming van mobiliteit & landbouw, en natuur & landschap.

In 2023 heeft het LEF geïnvesteerd in het PCDF en Mijnwater. Deze investeringen dragen bij aan de transitie naar een circulaire economie en de focus op energiebesparing in Limburg, en zijn in lijn met de doelstellingen van de provincie Limburg, zoals beschreven in het beleidskader 2024 – 2027 van de provincie Limburg.

Aan het einde van 2023 heeft het LEF ongeveer €198 mln. geïnvesteerd in 40 verschillende ondernemingen via 66 investeringen. Dit bedrag is exclusief de €25 mln. fund-in-fund investering in het PCDF in 2023, aangezien het PCDF hierover op termijn zelfstandig zal rapporteren.

* Er is één investering primair gericht op asbestsanering, echter is deze om praktische redenen meegenomen als onderdeel van het thema Energiebesparing.

Investeringen per thema verspreidt over Limburg

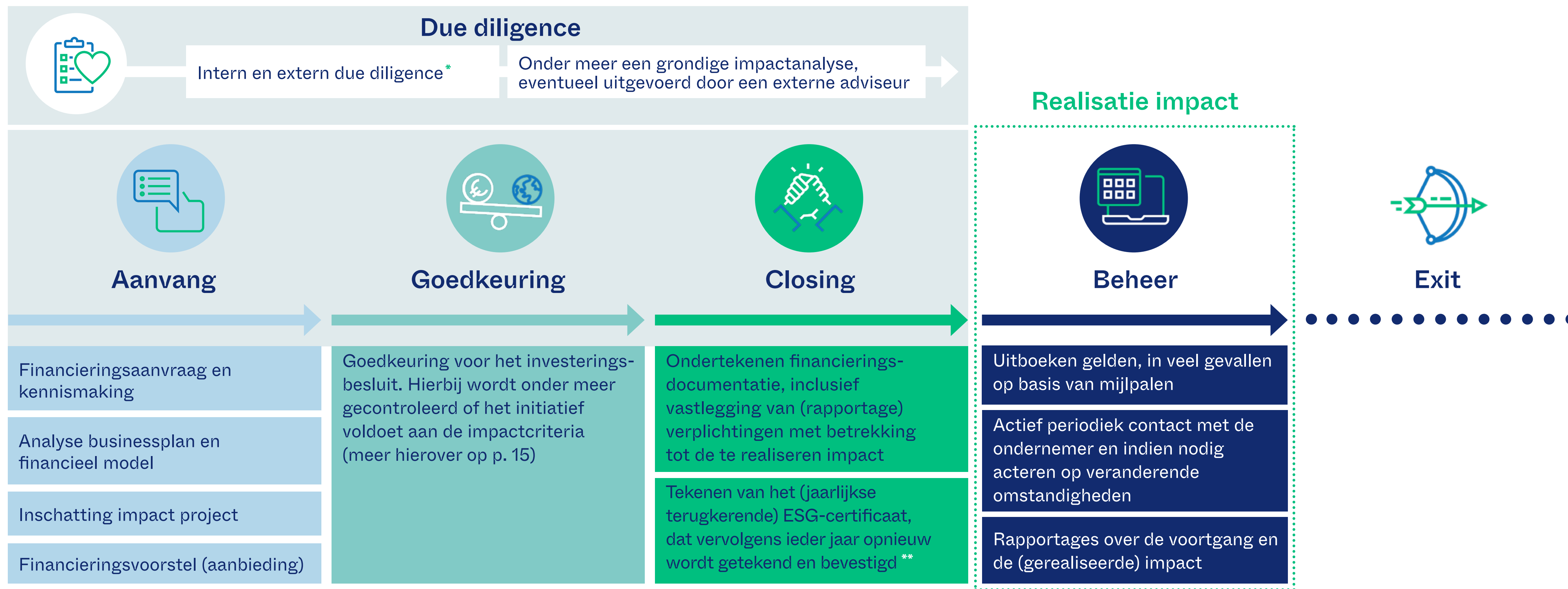
De investeringen van het LEF spelen vaak een cruciale rol bij het realiseren van technieken of projecten die zonder haar steun niet, of pas later, tot stand zouden komen. Het LEF heeft momenteel in **16 van de 31 Limburgse gemeenten** geïnvesteerd en realiseert zo impact in een groot deel van de provincie Limburg.

	Duurzame energieopwekking		Energiebesparing		Energietransitie		Circulaire economie	
	in € mln.	aantal	in € mln.	aantal	in € mln.	aantal	in € mln.	aantal
Gebouwde omgeving	2.9	4	77.5	15	-	-	14.6	6
Industrie & bedrijven	-	-	-	-	0.3	1	56.5	20
Landbouw, natuur & landschap	9.2	4	2.1	2	-	-	32.8	12
Verduurzaming mobiliteit	-	-	-	-	1.6	2	-	-
Totaal	12.1	8	79.6	17	1.9	3	103.9	38

Het investeringsproces

Het LEF hanteert een solide proces voor het aangaan van een investering, van Aanvang tot en met Exit.

5 hoofdstappen in het investeringsproces met veel aandacht voor impact

* Een zorgvuldige analyse die wordt uitgevoerd voordat de investering plaatsvindt waarbij onder meer potentiële risico's en andere relevante informatie worden geïdentificeerd. Het Due diligence vindt plaats vanaf Aanvang tot en met Closing.

** Hierin geeft de ondernemer aan in welke mate zij beleid opstelt, doorvoert en controleert op ESG-onderwerpen (Environmental Social en Governance).

Covolt

Het LEF en Covolt werken samen aan een nieuwe propositie die zich specifiek richt op MKB'ers in Limburg en Noord-Brabant. Met behulp van energieopslagsystemen wordt een deel van de MKB'ers hun vrije ruimte op de netaansluiting gebruikt voor het handelen op de elektriciteitsmarkt, wat tegelijkertijd bijdraagt aan de balans op het elektriciteitsnet. In ruil voor het beschikbaar stellen van deze netaansluitingsruimte krijgen de MKB'ers een deel van het behaalde rendement. Naar verwachting wordt de investering in deze propositie in 2024 afgerond.

”Covolt streeft naar het realiseren van LFP-batterijopslagsystemen, waarbij het LEF er via financiële ondersteuning en sparring over het businessmodel voor heeft gezorgd dat wij dergelijke projecten laagdrempelig in de markt kunnen zetten.”

– Teun van Sinten, CEO Covolt

Wie is Covolt?

Covolt optimaliseert duurzame energie-installaties voor maximaal rendement met slimme software en hardware die meebewegen met de energiemarkt. In samenwerking met onder andere het LEF is een propositie ontwikkeld waarbij LFP-batterijen worden ingezet om de beschikbare ruimte van bestaande netaansluitingen van het MKB in Limburg en Noord-Brabant te benutten, op basis waarvan zal worden gehandeld op de elektriciteitsmarkt.

Welke impact wordt gemaakt?

Door middel van geavanceerde optimalisatiestrategieën en technologieën maximaliseert Covolt het gebruik van duurzame energie. Dit draagt bij aan CO₂-reductie in lijn met het Klimaatakkoord van Parijs, verhoogt de efficiëntie van energieopwekking en -gebruik, en vermindert congestie.

Wie heeft baat bij deze impact?

Covolt heeft een aanzienlijke impact op haar directe afnemers door oplossingen te bieden voor energie-uitdagingen zoals tekorten of overschotten. Covolt integreert duurzame energiebronnen om energienetwerken in balans te brengen, wat zorgt voor stabiliteit en efficiëntie van het hele systeem. Hierdoor kunnen bedrijven hun operationele activiteiten voortzetten en wordt bijgedragen aan een duurzamere toekomst.

Welke factoren hebben een invloed op de impact die jullie willen maken?

Externe factoren zoals veranderingen in wet- en regelgeving, technologische ontwikkelingen, economische omstandigheden en publieke perceptie kunnen de impact van Covolt beïnvloeden. Flexibiliteit en bewustzijn van deze factoren zijn essentieel voor het maximaliseren van de impact van Covolt.

Wat is de omvang van jullie impact?

Op lokaal niveau bieden we directe voordelen door energieoptimalisatie en balanceren we regionaal energienetwerken, terwijl we op landelijk niveau de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen verminderen. Op de lange termijn draagt Covolt zowel nationaal als mondiaal bij aan de overgang naar duurzame energiebronnen. Dit leidt tot structurele vermindering van netcongestie en CO₂-emissies, en bevordert de ontwikkeling van duurzame energie. De propositie met het LEF richt zich specifiek op het regionaal balanceren van energienetwerken en het verminderen van netcongestie, met een focus op het optimaliseren van duurzame energieopwekking.

Wat is jullie toegevoegde waarde?

Het op kunstmatige intelligentie gebaseerde software-platform van Covolt biedt op maat gemaakte oplossingen voor de energie-uitdagingen van bedrijven. Dit verhoogt de efficiëntie van energie-installaties, zoals energieopslagsystemen. Daarnaast krijgen ondernemers inzicht in energieverbruik en -opwekking, wat hun milieubewustzijn bevordert. Zonder Covolt zouden deze bedrijven energiemanagerproblemen, hogere kosten en meer afhankelijkheid van fossiele brandstoffen kunnen ervaren, wat hun concurrentiepositie en duurzaamheid zou kunnen schaden.

3. Impact van het LEF

Voorafgaand aan een investeringsbeslissing, wordt tijdens de due diligence-fase een grondige impactanalyse uitgevoerd.

3. Impact van het LEF

Bepalen en rapporteren van de impact

Het LEF is vaak de drijvende kracht achter het financieren van innovatieve, duurzame projecten of bedrijven die vanwege hun hogere risico's en/of beperkte omvang elders moeilijk financiering kunnen krijgen, om daarmee de transitie naar een duurzamer Limburg te versnellen.

Voorafgaand aan een investeringsbeslissing wordt tijdens de due diligence-fase een grondige impactanalyse uitgevoerd, meestal in de vorm van een LCA (levenscyclusanalyse). Het doel van deze analyse is om de verwachte besparing van broeikasgasemissies of afval van een investering te kunnen bepalen. Om de impact die het LEF met haar investering maakt duidelijk in kaart te brengen is in samenspraak met de provincie Limburg (en afgestemd met andere regionale energiefondsen) een eigen methode ontwikkeld. Het LEF hanteert in deze methode het uitgangspunt dat de volledige impact die een bedrijf verwacht te realiseren gedurende de gehele levensduur, direct nadat de investering is afgerond, wordt toegewezen aan het LEF.

[Lees verder →](#)

Bepalen en rapporteren van de impact (vervolg)

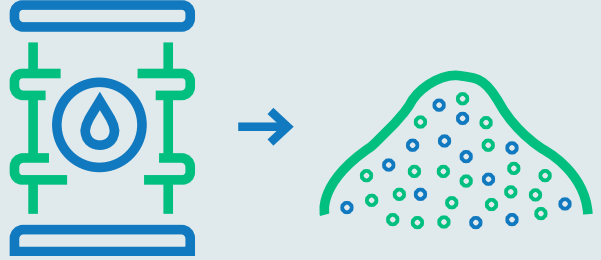
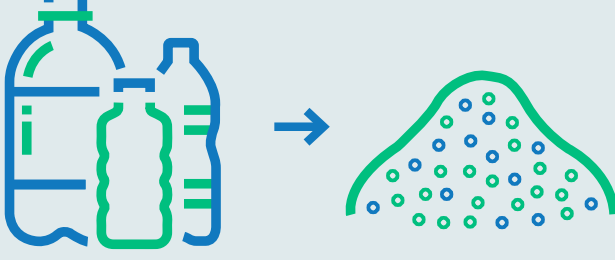

Bij de meeste investeringen bepaalt het LEF de impact door te kijken naar de verwachte vermindering van broeikasgas-emissies en/of afvalreductie gedurende de levensduur van het desbetreffende project.

De besparing op de uitstoot van broeikasgassen wordt berekend door de verwachte uitstoot van een potentieel project te vergelijken met de uitstoot van het niet-duurzame alternatieve proces dat wordt vervangen. Voor het berekenen van de verwachte afvalreductie van een potentieel project wordt gekeken naar de hoeveelheid afval die het project weet om te zetten in een nuttig eindproduct. Op basis van deze verwachte besparingen over de gehele levensduur van een project kan het LEF volgens haar eigen impactcriteria beoordelen of de investering kostenefficiënt voldoende impact zal creëren. Hierbij hanteert het LEF een drempelwaarde van een maximum investeringsbedrag per ton broeikasgassen en/of afval bespaard. Met andere woorden, alleen initiatieven die, op basis van de totale investering in het project, kostenefficiënt voldoende impact maken, komen in aanmerking voor een financiering vanuit het LEF.

Aangezien het hier gaat over inschattingen naar de toekomst toe, bevat een impactanalyse altijd aannames. Bijvoorbeeld over de toekomstige ontwikkeling van de energiemix of het vaststellen van het niet-duurzame alternatief dat wordt gebruikt om de besparingen te berekenen. De totaal gerapporteerde impact door het LEF is de optelsom van alle bedrijven waarin het LEF sinds 2013 heeft geïnvesteerd. De resultaten van deze methode worden weergegeven op p. 2 van dit rapport ([Impact hoogtepunten 2023](#)).

Voorbeeld LEF-impactcriterium CO₂-emissies

Het produceren van kunststofgranulaat - twee mogelijke routes

Niet-duurzaam alternatief	LEF-investering	Besparing dankzij LEF-investering
 <p>10.000 ton virgin kunststofgranulaat uit aardolie</p>	 <p>10.000 ton kunststofgranulaat uit recycelen bestaande plastics</p>	 <p>10.000 ton kunststofgranulaat</p>
<p>Gedurende levensduur</p> <p>37.500 ton CO₂-emissies</p>	<p>Gedurende levensduur</p> <p>12.500 ton CO₂-emissies</p>	<p>Gedurende levensduur</p> <p>-25.000 ton CO₂-emissies</p>
		<p>☒ Voldoet aan LEF-impactcriterium*</p>

Lees verder →

3. Impact van het LEF

Bepalen en rapporteren van de impact (vervolg)

Het LEF hecht niet alleen waarde aan de mogelijke positieve effecten van een bedrijf, maar streeft er ook naar om negatieve impact te minimaliseren. Het LEF hanteert hiervoor onder meer een streng uitsluitingsbeleid van activiteiten die niet worden gefinancierd, zoals bijvoorbeeld activiteiten die verband houden met de tabaks- en wapenindustrie.

Het LEF beoordeelt bedrijven vooraf op bijvoorbeeld de mogelijke negatieve invloed op flora en fauna, de gevoeligheid rondom klimaatrisico's en het gebruikelijke cliëntenonderzoek. Verder wordt het bedrijf aan de hand van een ESG-certificaat jaarlijks getoetst op verschillende ESG-factoren, waaronder ecologische factoren en sociale factoren zoals werknemersveiligheid en discriminatie. Tegelijkertijd wordt, waar redelijkerwijs mogelijk, het gesprek gevoerd met de ondernemer hoe de werkwijze en/of mogelijke negatieve impact van het bedrijf verder kan worden verbeterd.

Binnen de thema's van het LEF dragen we bij aan zes UN SDG's

UN Sustainable Development Goals

Tot slot streeft het LEF met haar investeringen naar een actieve bijdrage aan **6 van de 17 UN Sustainable Development Goals** (UN SDG's), die wereldwijd zijn opgesteld om armoede te bestrijden, de natuur te beschermen, en vrijheid en veiligheid te waarborgen voor alle mensen.

3. Impact van het LEF

Innovatie

Het MKB staat bekend als de motor van innovatie en is essentieel voor de ontwikkeling van een duurzamere wereld, ook in Limburg. Met instellingen zoals Chemelot, Brightlands en Venlo Greenport, kennisinstellingen zoals Maastricht University en de Hoge School Zuyd, en diverse kennishubs en investeerders zoals het LIOF en Brightlands Venture Partners, biedt Limburg een goede voedingsbodem voor de ontwikkeling van nieuwe technologieën waaruit impactvolle initiatieven en bedrijven ontstaan.

Echter, is het juist voor dergelijke innovatieve initiatieven en bedrijven vaak lastig voldoende (bank)financiering te vinden. Het LEF speelt hier een cruciale rol door juist in deze innovatieve Limburgse MKB-ondernemingen, vaak startups, te investeren. Hoewel innovatieve technologieën extra risico's met zich meebrengen omdat ze nog niet volledig technisch en commercieel gereed zijn, kunnen ze, als ze succesvol blijken, een game-changing effect hebben voor een duurzamer Limburg, en zelfs ver daarbuiten. Om de mate van innovatie inzichtelijk te maken, wordt voor elk initiatief een Technology Readiness Level (TRL) vastgesteld. De TRL's lopen van 0 (enkel een idee) tot 9 (commerciële marktintroductie en winstgevendheid).

Het LEF financiert projecten en bedrijven die zich richten op (de ontwikkeling van) technieken rondom duurzame energieopwekking, energiebesparing, energietransitie, circulaire economie en asbestsanering en met een TRL van 6 of hoger zijn geclassificeerd.

Voordat het LEF besluit te investeren, streeft het naar het identificeren en, waar mogelijk, beheersen van technische risico's, vaak door middel van technische due diligence. Dit kan bijvoorbeeld resulteren in een grotere post onvoorzien voor risicovollere technologieën, om projectrealisatie te waarborgen.

Game-changing effect

Hoewel innovatieve technologieën extra risico's met zich meebrengen omdat ze nog niet volledig technisch en commercieel gereed zijn, kunnen ze, als ze succesvol blijken, een game-changing effect hebben voor een duurzamer Limburg, en zelfs ver daarbuiten.

Het hiernaast getoonde figuur illustreert de investeringen van het LEF, beginnend bij innovatieve technologieën die zich nog in een vroeg stadium van ontwikkeling bevinden tot en met technologieën die klaar zijn voor commerciële uitrol.

Stiphout Plastics

In 2021 verstrekke het LEF twee verschillende leningen aan Stiphout Plastics, een bedrijf dat zich bezighoudt met het recyclen van kunststoffen. Met deze financiering kon Stiphout Plastics een nieuwe fabriekshal met passende logistieke faciliteiten realiseren, evenals een derde plastic verwerkingslijn. Sinds juli 2023 is de Amerikaanse chemiereus LyondellBasell toetreden als strategische aandeelhouder van Stiphout Plastics. Dit biedt Stiphout Plastics de kans om zich verder te professionaliseren en haar technologie verder te ontwikkelen.

”Zonder het LEF had ik dit project nooit zo snel van de grond kunnen krijgen!”

– Eline Stiphout, CEO Stiphout Plastics

Wie is Stiphout Plastics?

Bij Stiphout Plastics worden vaak vieze huishoudelijke kunststofverpakkingen hoogwaardig gerecycled. Het gewassen en verkleinde materiaal is geschikt om nieuwe producten van te maken.

Welke impact wordt gemaakt?

Het recyclen van moeilijk recyclebare kunststoffen resulteert in een CO₂-emissiereductie, omdat verbranding in een afvalverbrandingsinstallatie wordt voorkomen. Bovendien zorgt recycling voor een verminderde vraag naar virgin plastics.

Wie heeft baat bij jullie impact?

Stiphout Plastics is een loonwerkbedrijf dat materiaal verwerkt in opdracht van diverse afvalbedrijven in Nederland, maar werkt ook voor klanten in andere Europese landen. Producenten die werken met gerecyclede plastics profiteren van ons werk doordat ze de schone en droge grondstoffen opnieuw kunnen inzetten.

Welke factoren hebben een invloed op de impact die jullie willen maken?

Op dit moment staat de markt voor gerecyclede kunststoffen voor een grote uitdaging. Producenten van plastic producten hebben namelijk de mogelijkheid om goedkoop nieuw materiaal (virgin plastics) in te kopen vanuit Azië en de VS, wat ertoe leidt dat er minder vaak voor gerecycled plastic wordt gekozen. Naar verwachting zal er in 2027 een Nederlandse verplichting en vanaf 2030 een Europese verplichting komen, die het bijmengen van gerecycled plastic in nieuwe plastic producten voor een bepaald percentage verplicht.

Wat is de omvang van jullie impact?

Per jaar wordt circa 15.000 ton aan plastic verpakkingen geschikt gemaakt voor hergebruik. Dit is het plastic afval van ruim 600.000 mensen. Dankzij de steun van het LEF konden we de afgelopen jaren groeien naar deze volumes. De komende jaren zullen we deze hoeveelheden blijven verwerken.

Wat is jullie toegevoegde waarde?

Het proces dat wij gebruiken is zeer milieuvriendelijk, waarbij geen schadelijke chemicaliën worden gebruikt. Daarnaast wordt op een lage temperatuur gewassen om het energieverbruik zo laag mogelijk te houden. Wij zijn het enige loonwerkbedrijf in Nederland dat deze service aanbiedt. Als het materiaal niet zou worden gerecycled, zou het in een afvalverbrandingsinstallatie belanden.

4. Wet- en regelgeving

Het LEF rapporteert conform
geldende wet- en regelgeving.

4. Wet- en regelgeving

Sustainable Finance Disclosure Regulation

Sinds 10 maart 2021 is de **Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR)** van kracht. Deze regelgeving verplicht financiële marktdeelnemers informatie te verstrekken over onder meer de wijze waarop duurzaamheidsrisico's onderdeel uitmaken van hun beleggingsproces, de belangrijkste ongunstige effecten (*Principal Adverse Impact (PAI)*) van beleggingsbeslissingen op duurzaamheid, en de duurzaamheidskenmerken of -doelstellingen van hun financiële producten*. De overkoepelende gedachte achter de SFDR en samenhangende regelgeving is beleggers te inspireren te investeren in duurzamere activiteiten en zo de kapitaalmarkten in te zetten voor de financiering van de transitie naar een duurzame economie.

[Lees verder →](#)

4. Wet- en regelgeving

Sustainable Finance Disclosure Regulation (vervolg)

Het LEF heeft duidelijke duurzame beleggingsdoelstellingen in de zin van artikel 9 SFDR. Dit betekent dat de bedrijven waarin het LEF investeert:

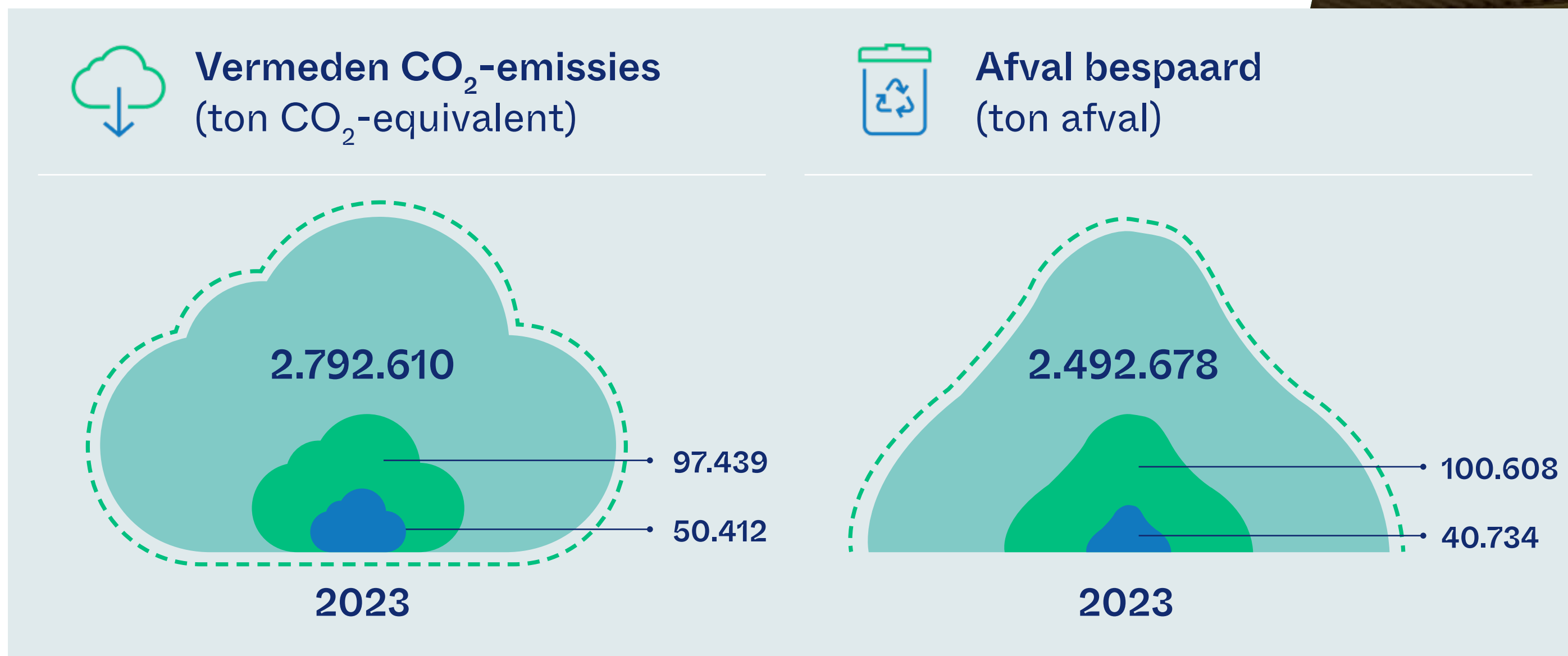
 Economische activiteiten moeten verrichten die bijdragen aan de duurzame beleggingsdoelstellingen van het LEF

 Geen significante schade mogen toebrengen aan andere milieu- of sociale doelstellingen (*Do No Significant Harm*)

 Goede bestuurspraktijken moeten volgen

Het LEF rapporteert jaarlijks in haar jaarrekening over de PAI-indicatoren om aan te tonen dat de investeringen geen substantiële schade toebrengen aan duurzaamheidsfactoren*. Deze rapportage maakt gebruik van (i) jaarlijks opgevraagde data bij de bedrijven, (ii) de impactanalyse die bij aanvang van de investering is opgesteld, en (iii) de *expert judgement* van de beheerder.

De SFDR wordt in de markt als complex beschouwd vanwege de vele gedetailleerde vereisten rondom het rapporteren van informatie. Het LEF beoordeelt regelmatig haar SFDR-rapportageproces en brengt waar nodig verbeteringen aan om de kwaliteit van de gerapporteerde data te optimaliseren. Het LEF streeft bij het verzamelen van data naar een goede balans tussen de datakwaliteit en het beperken van de belasting voor ondernemers. Eén van de doelstellingen van de SFDR is het vergroten van transparantie rondom het meten en rapporteren van duurzaamheid. Dit sluit aan bij de werkwijze van het LEF, dat sinds de oprichting veel aandacht besteedt aan transparantie rondom de gehanteerde methodologie.

- Verwachte totale ex ante** impact gedurende de gehele levensduur van de investeringen
- Gerealiseerde impact van de investeringen in 2023
- Gerealiseerde impact van de investeringen op basis van attributie toe te schrijven aan het LEF

Vanuit het oogpunt van proportionaliteit en materialiteit heeft het LEF voor de rapportageverplichting van de SFDR van 2023 bij 99 bedrijven, die circa 94% van de huidige portefeuille uitmaken, informatie opgevraagd, onder meer met betrekking tot het rapporteren over de PAI-indicatoren. In bovenstaand figuur worden specifiek voor afvalbesparing en vermeden CO₂-emissies de vooraf ingeschatte impact over de gehele levensduur en de gerealiseerde impact van 2023 (inclusief en exclusief attributie) van deze 9 bedrijven getoond.

* Ecologische, sociale en werkgelegenheidszaken, eerbiediging van de mensenrechten, en bestrijding van corruptie en van omkoping.

** 'Ex ante' verwijst naar de methode waarbij de volledige impact van een investering over de gehele levensduur bij aanvang wordt ingeschat.

4. Wet- en regelgeving

EU Taxonomie

De EU Taxonomie is net als de SFDR onderdeel van het **Sustainable Finance Action Plan** van de Europese Unie, en is sinds 2022 van kracht. De EU Taxonomie biedt uniforme definities met betrekking tot duurzaamheid en vraagt om een analyse waaruit blijkt dat economische activiteiten bijdragen aan één van de zes gedefinieerde milieudoelstellingen.

EU Taxonomie milieudoelstellingen

- Climate change mitigation
- Climate change adaption
- Sustainable use and protection of water and marine resources
- Transition to a circular economy
- Pollution prevention and control
- Protection and restoration of biodiversity and ecosystems

Lees verder →

4. Wet- en regelgeving

EU Taxonomie (vervolg)

Een activiteit, waarin wordt geïnvesteerd door beleggers, kan *eligible* en *aligned* zijn onder de EU Taxonomie. Een activiteit is *eligible* wanneer deze wordt beschreven in de EU Taxonomie. Om *aligned* te zijn moet aan een drietal voorwaarden worden voldaan.

Het LEF streeft ernaar voor nieuwe investeringen vast te stellen of de economische activiteiten van het bedrijf *eligible* en *aligned* zijn in overeenstemming met de EU Taxonomie. Doordat het grootste deel van de portefeuille dateert van vóór de invoering van de EU Taxonomie, heeft het LEF onvoldoende data om vast te stellen in hoeverre de economische activiteiten van deze bedrijven, waarin is geïnvesteerd, daadwerkelijk *aligned* zijn met de EU Taxonomie. Daarom heeft het LEF voor 2023 besloten te rapporteren dat haar investeringen niet volledig *aligned* zijn in de zin van de EU Taxonomie.

Mijnwater

In voorgaande jaren heeft het LEF verschillende financieringen verschaft aan Mijnwater ten behoeve van de realisatie en de exploitatie van het warmte- en koudenet van Mijnwater. In aanvulling op voornoemde financieringen is in 2023 een goedkeuringstraject doorlopen ten aanzien van een vervolginvestering in Mijnwater door het LEF.

“Het LEF maakt het mede mogelijk dat Mijnwater de verdere uitrol van het warmte- en koudenetwerk in Heerlen kan realiseren en draagt daarmee bij aan de energietransitie van Parkstad.”

– Ria Doedel, CEO Mijnwater

Wie is Mijnwater?

Mijnwater is een warmte- en koudenet met een uniek concept van thermische energieopslag en -uitwisseling, dat zoveel mogelijk lokaal warmte- en koudevraag uitwisselt en, indien nodig, gebruik maakt van de thermische energieopslag in ondergrondse mijngangen.

□ Welke impact wordt gemaakt?

Ons doel is de transitie naar duurzame energie te versnellen door geothermische energie te gebruiken voor verwarmen en koelen, wat leidt tot significante energiebesparing en vermindering van CO₂-uitstoot.

○ Wie heeft baat bij jullie impact?

De directe afnemers zijn bedrijven, woningcorporaties, gemeentelijke instellingen en woningen in Heerlen en omgeving. Het Mijnwatersysteem gebruikt tot 50% minder elektriciteit in vergelijking met traditionele lucht-waterpompsystemen. Dit resulteert niet alleen in kostenbesparingen voor afnemers, maar vereist ook een kleinere elektriciteitsaansluiting. Een voordeel voor gebieden met netcongestie. Verder draagt het Mijnwatersysteem bij aan het verminderen van de ecologische voetafdruk, wat zowel een brede groep mensen als de planeet ten goede komt.

△ Welke factoren hebben een invloed op de impact die jullie willen maken?

Factoren zoals veranderende regelgeving, energieprijsschommelingen en technologische afhankelijkheid kunnen de impact van Mijnwater beïnvloeden. Om deze risico's te beperken, investeert Mijnwater in technologische innovatie, werkt nauw samen met overheidsinstanties en volgt zorgvuldig de markttrends en regelgevingskaders.

☰ Wat is de omvang van jullie impact?

De impact van Mijnwater is primair lokaal en regionaal, waarbij het bijdraagt aan de duurzaamheidsdoelstellingen op deze niveaus. Op de lange termijn is de impact potentieel landelijk relevant, aangezien het model kan worden gerepliceerd in andere steden en regio's. Onze impact is ontworpen voor de lange termijn, waarbij de infrastructuur is opgezet voor een duurzaamheid van meer dan 20 jaar, gericht op het bieden van langdurige energieoplossingen.

+ Wat is jullie toegevoegde waarde?

Het unieke aspect van Mijnwater is dat warmte en koude binnen én tussen gebouwen wordt uitgewisseld. Pas wanneer de vraag groter is dan het aanbod dat beschikbaar is vanuit de uitwisseling, maken we gebruik van onze warmte- en koudebronnen. Deze bronnen bevinden zich in bestaande mijngangen, wat minimale impact heeft op het milieu en zorgt voor een continue en stabiele levering van duurzame energie. Deze innovatie biedt ons een sterke positie in de markt van duurzame energie. Zonder Mijnwater zouden gemeenschappen afhankelijk zijn van traditionele, vaak vervuilende energiebronnen. Hierdoor zou de transitie naar duurzame energie in de regio trager zou verlopen, met hogere CO₂-uitstoot en energiekosten als gevolg.

5. Over de beheerder

**We zijn continu bezig
de financiële sector
te verduurzamen.**

5. Over de beheerder

Over Polestar Capital

Sinds 2013 is Polestar Capital de fondsbeheerder van het LEF. Als beheerder is Polestar Capital meegegroeid met het LEF, zowel in omvang als in ambitie voor impact.

Wij streven voortdurend naar het verduurzamen van de financiële sector en het versnellen van innovatie en duurzaamheid via het LEF en onze andere producten.

Onze naam, Polestar Capital, symboliseert ons streven de financiële sector en andere investeerders te leiden naar duurzame investeringen.

De doelstellingen van het LEF en Polestar Capital sluiten naadloos op elkaar aan. Beide richten zich op het investeren in kansrijke bedrijven die niet (volledig) door de markt worden gefinancierd, maar wel financieel en duurzaam rendement opleveren. We zijn dan ook trots dat we het LEF sinds 2013 mogen beheren.

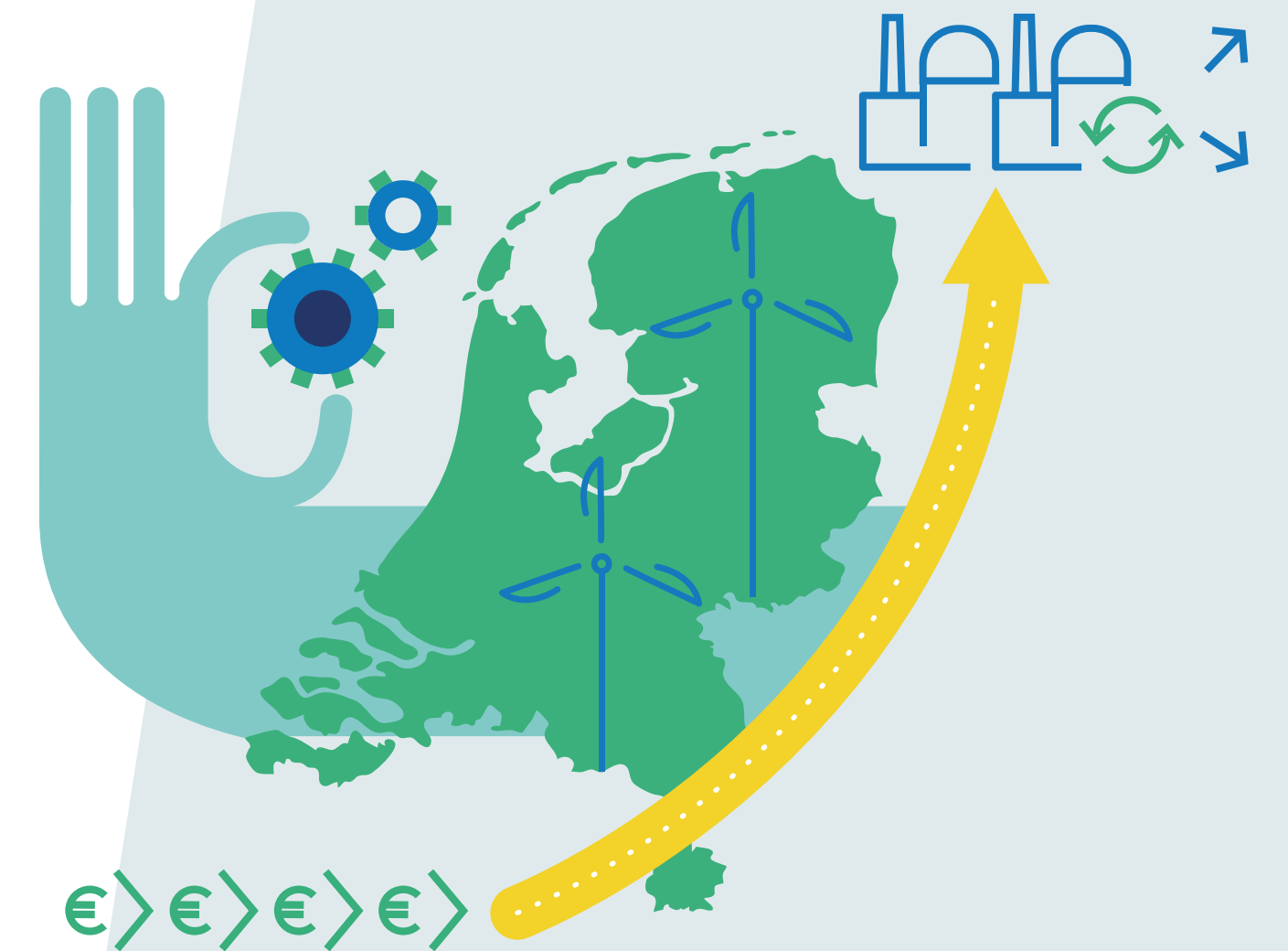
Polestar Capital Circular Debt Fund

Polestar Capital is sinds februari 2022 beheerder (en tevens oprichter) van het Polestar Capital Circular Debt Fund (PCDF). Dit fonds verstrekt leningen aan innovatieve Nederlandse bedrijven actief in de circulaire economie en die moeilijk elders financiering kunnen krijgen. Per eind 2023 is er door verschillende investeerders, waaronder het LEF, circa €210 mln. aan het PCDF gecommitteerd.

Nationaal Warmtefonds

Polestar Bemiddeling, een aan Polestar Capital gelieerde partij, is sinds 2021 de uitvoerder van het Nationaal Warmtefonds (NWF). Het NWF verstrekt, in de strijd tegen klimaatverandering en in lijn met de energietransitie, verantwoorde en betaalbare kredieten voor de verduurzaming van huizen en gebouwen van eigenaren, bewoners, verenigingen van eigenaren en scholen.

Verduurzaming Polestar Capital

Ook als organisatie zelf zijn we bezig te verduurzamen, met als doel in 2025 klimaatneutraal te zijn. Hiervoor meten we jaarlijks onze CO₂-footprint en betrekken actief onze medewerkers en partners om deze ambitie te realiseren.

Verdere groei Polestar Capital

Polestar Capital is voornemens meer duurzame investeringsproducten, in de vorm van bijvoorbeeld een investeringsfonds, te ontwikkelen om een bredere reeks duurzame initiatieven te financieren en zo meer impact te genereren.

Een energieneutrale leefwereld met behoud van welvaart en welzijn.

Contact

+31 (0) 35 240 01 08
info@limburgsenergiefonds.nl
www.limburgsenergiefonds.nl

Bezoekadres (uitsluitend op afspraak)
Gouvernement
Limburglaan 10
6229 GA Maastricht

Contact

+31 (0) 35 240 01 08
info@polestarcapital.nl
www.polestarcapital.nl

Bezoekadres (uitsluitend op afspraak)
Laapersveld 68
1213 VB Hilversum

